

BIJLAGE 1:

De Food4All Coalitie is een informeel samenwerkingsverband bestaande uit: ActionAid, Both ENDS, Cordaid, Hunger Project, Max Foundation/ Right2Grow, Oxfam Novib, SNV, Wereld Natuur Fonds & Woord en Daad. Onze gezamenlijke missie: voldoende, duurzaam geproduceerd en gezond voedsel voor alle mensen.

Wij zijn blij met de mogelijkheid die Minister Schreinemacher ons geeft om input te leveren voor de integrale nota op de beleidsterreinen van BHOS die vóór het zomerreces naar de Tweede Kamer wordt gestuurd. Voor het effectief aanpakken van de grondoorzaken van armoede, terreur, irreguliere migratie, biodiversiteitsverlies en klimaatverandering, is het nodig om meer te investeren in voedings- en voedselzekerheid en de transitie naar een duurzaam, regeneratief voedselsysteem te versnellen (SDG 2). Wij zijn van mening dat Nederland een sleutelrol kan hebben in het realiseren van duurzame en gezonde voedselsystemen in lage- en middeninkomenslanden, mits minister Schreinemacher in het toekomstige BHOS beleid de volgende 5 punten centraal stelt:

1. **SDG 2 als prioriteit:** de inzet op einde van honger, het bereiken van voedselzekerheid en verbeterde voeding en het promoten van duurzame landbouw wereldwijd moet hét speerpunt worden voor de komende 4 jaar, met minimaal hetzelfde budget en zodra mogelijk extra investeringen¹;
2. **Focus op ondersteunen van kleinschalige boeren en boerinnen** die het merendeel van het voedsel in lage- en middeninkomenslanden produceren, met aandacht voor gezonde voeding en uitgaande van het recht op voedsel en het verhogen van voedselsoevereiniteit;
3. **Omarm de kringloop- of agroecologische principes** als uitgangspunt voor de verduurzaming van de landbouwsector om zo de veerkracht, diversiteit en efficiëntie van voedselproductie te vergroten;
4. **Versterk lokale markten en voedselketens** in ontwikkelingslanden, om veerkracht, lokale voedselzekerheid en economische groei te bevorderen en afhankelijkheid van handel en voedselimport te verkleinen. Zowel de Covid-19 pandemie, de klimaatcrisis en nu ook de oorlog Oekraïne laten de zwaktes zien van het huidige internationale landbouw- en voedselsysteem, met desastreuze gevolgen voor de kwetsbaarsten, met name vrouwen en kinderen.

---

¹ [End hunger by 2030, IFPRI, IISD, FAO](#) en [Ceres2030](#): uitbannen honger lukt als alle landen hun internationale voedselagenda budget verdubbelen. Voor Nederland is dat € 340 miljoen / jaar extra. Dit mag uiteraard niet ten kosten gaan van overige inzet op de SDGs.

5. **Verscherp de beleidscoherentie:** voorkom onbedoelde negatieve bijeffecten van Nederlands (inter)nationaal handel-, landbouw- en financieel beleid op lage- en middeninkomenslanden, maar bevorder synergie door aantoonbaar coherent beleid tussen BHOS en andere beleidsgebieden zoals: LNV, I&W, BZ en EZK.

Waarom deze oproep?

Na een jarenlange afname neemt wereldwijde honger en ondervoeding sinds 2017 weer toe, vooral als gevolg van economische ongelijkheid, de Covid-19 pandemie, biodiversiteitsverlies, klimaatverandering en conflicten². Meer inzet op SDG 2 is nu nodig om het tij te keren.

Daarnaast dreigt de oorlog in Oekraïne de nu al hoge voedsel- en grondstof en energieprijzen naar ongekende hoogte te stuwten, wat tot honger, instabiliteit en andere negatieve gevolgen leidt voor arme mensen in lage- en middeninkomenslanden met name in Afrika en het Midden-Oosten. Wij pleiten ervoor dat Nederland zich ook in internationaal verband (o.a. EU, IMF) hard maakt voor het veiligstellen van voedselzekerheid in Afrikaanse landen en voedsel- en noodhulp biedt aan landen waar acute tekorten ontstaan. Voor de langere termijn is het versterken en veerkrachtiger maken van *lokale* voedselproductie- en distributiesystemen noodzakelijk zodat ook lage- en middeninkomenslanden minder afhankelijk wordt van externe import van voedsel en brandstoffen.

Beleidscoherentie en lokale belangen voorop

De manier waarop hulp en handel elkaar kunnen versterken zal één van de centrale thema's zijn in de BHOS-nota. Naast dat hulp en handel elkaar kunnen versterken, blijkt de handelspraktijk helaas vaak aantoonbaar een inclusieve en duurzame ontwikkeling te ondermijnen³. Binnen het handel- en investeringsbeleid is het daarom noodzakelijk om duurzaamheid en mensenrechten voorop te stellen en de uitvoering van het beleid hierop scherper te toetsen. Toekomstige IMVO wetgeving dient dit voldoende te borgen. Het is goed te vernemen dat in aanloop naar deze nota consultaties met diverse nationale en internationale belanghebbenden zullen worden gevoerd. Wij roepen op dat de stem en belangen van de vele miljoenen kleinschalige producenten en SMEs in armste gebieden van Afrika en Azië voorop staan in de beleidskeuzes van de minister voor de komende 4 jaar.

Uiteraard zijn we bereid om onze standpunten nader toe te lichten, u kunt daartoe contact opnemen met de coördinatoren van de Food4All Coalitie: Nout van der Vaart: nout.vandervaart@oxfamnovib.nl, 06-12827351 of Hilke Jansen: Hilke@thehungerproject.nl, 06-10684307.

Met vriendelijke groeten,

Food4All Coalitie

ActionAid, Both ENDS, Cordaid, , Max Foundation, Oxfam Novib, Right2Grow, SNV, The Hunger Project, Wereld Natuur Fonds, Woord en Daad.

---

² [The State of Food Security and Nutrition in the World 2021 | FAO United Nations](#)

³ [IOB evaluatie](#) over effecten NL beleid op voedselzekerheid, water en klimaat (eindrapportage 2023)

BIJLAGE 2:

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Betreft: Input leden Food4All Coalitie voor de Nederlandse inzet voor de VN-top over biodiversiteit en het samenstellen van het nieuwe Global Biodiversity Framework

Den Haag, 2 februari 2022

Geachte mevrouw/heer,

Leden van de Food4All Coalitie (ActionAid, Both ENDS, Cordaid, Oxfam Novib, Right2Grow/Max Foundation, The Hunger Project, SNV, het Wereld Natuur Fonds en Woord en Daad) verwelkomen de Kamerbrief van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV)⁴ omtrent de Nederlandse inzet voor de top van de VN Convention on Biological Diversity (CBD) in Kunming, alsmede de ambitie om tot een stevig nieuw strategisch raamwerk voor de periode tot 2030 te komen, in lijn met de door Nederland onderschreven inzet in de [Leaders Pledge for Nature](#) en het [Marseille Manifesto](#). Vergaande en concrete plannen om de mondiale biodiversiteit te beschermen en te versterken zijn noodzakelijker dan ooit, om de voedselzekerheid en weerbaarheid tegen klimaatverandering - met name van kwetsbare groepen in ontwikkelingslanden - te vergroten. Gezien de huidige voedselproductie zowel bijdraagt aan als lijdt onder biodiversiteitsverlies, moet de discussie over de hervorming van het voedselsysteem een centrale plek innemen in de onderhandelingen over het nieuwe strategisch raamwerk. Graag delen wij onze visie op wat hieromtrent nodig is en wat de Nederlandse prioriteiten zouden moeten zijn in deze context.

Biodiversiteit als cruciaal fundament van stabiele voedselproductie, een gezond dieet en voedselzekerheid, met name in ontwikkelingslanden

Gezonde ecosystemen en een rijke biodiversiteit zijn de fundamentele van een veerkrachtig voedselproductiesysteem. Helaas is het huidige voedselsysteem een belangrijke veroorzaker van het verlies van biodiversiteit van de afgelopen decennia. Lokale en inheemse gewassen en gewassoorten, en

⁴ [Kamerbrief over Nederlandse inzet en stand van zaken VN-top biodiversiteit, december 2021](#)

wilde biodiversiteit verdwijnen in rap tempo⁵ door landontginning, overbegrazing, milieudegradatie en veranderende landbouwpraktijken (m.n. monoculturen en industriële veeteelt)⁶; armoede, bevolkingsdruk, land/water conflicten en onduidelijke institutionele kaders zorgen vaak voor landdegradatie; en de immer voortrazende ontbossing als gevolg van een groeiende mondiale vraag naar vee, soja, palmolie, cacao en koffie vormt inmiddels een existentiële bedreiging voor biodiversiteit en het klimaat, niet in de laatste plaats voor vrouwen en inheemse volkeren. Door biodiversiteitsverlies wordt de landbouw steeds kwetsbaarder, bijvoorbeeld voor klimaatverandering, erosie, plagen en ziekten. Kleinschalige boeren in ontwikkelingslanden kampen in toenemende mate met de gevolgen hiervan.

Hervorming van het voedselsysteem ten behoeve van het behoud en versterken van biodiversiteit en het vergroten van de voedselzekerheid is noodzakelijk. De Nederlandse overheid kan de volgende concrete prioriteiten in Kunming bepleiten:

1. Versterk de rol en positie van lokale gemeenschappen, kleinschalige voedselproducenten en vrouwen in ontwikkelingslanden ten behoeve van behoud lokale (agro)biodiversiteit

Veel rurale en peri-urbane gemeenschappen in ontwikkelingslanden zijn voor hun voedselvoorziening afhankelijk van eigen voedselproductie en/of lokale markten. Kleinschalige boeren, die in veel landen het merendeel van het voedsel produceren, spelen een belangrijke rol in het behoud van lokale (agro)biodiversiteit. Volgens een recente studie zijn de opbrengsten van kleinschalige boeren niet alleen gemiddeld hoger dan van grootschalige boeren, de biodiversiteit is ook groter⁷. Het is daarom van cruciaal belang de positie van kleinschalige boeren als leveranciers van lokale markten en hoeders van biodiversiteit te erkennen en te verbeteren. Concrete verbeterpunten zijn:

- a. **Faciliteer het (beleids)proces om lokale gewasvariëteiten te gebruiken, te produceren en te vermarkten.** Boerengemeenschappen hebben generaties lang hun eigen, lokale gewassen ontwikkeld, uitgeruid en gebruikt voor voedselproductie, en spelen zo een sleutelrol in het behoud van de lokale agro-diversiteit. Het proces om lokaal ontwikkelde gewassen officieel te registreren voor markttoelating is echter traag en omslachtig. Overheden zouden zodoende wet- en regelgeving omtrent het erkennen en beschermen van deze 'farmer varieties' moeten aanpassen om dit proces te vergemakkelijken⁸. Deze wet- en regelgeving moet het kleinschalige boeren ook formeel mogelijk maken om hun producten en zaaizaad buiten de eigen gemeenschap te vermarkten.
- b. **Zet beleidsmatig en financieel in op de productie en consumptie van lokale voedselgewassen en gewasvariëteiten.** Veel overheden zetten in op de grootschalige en eenzijdige productie van

---

⁵ FAO schat dat 75% van de gewasdiversiteit verloren is gegaan tussen 1900 en 2000:

<https://www.fao.org/news/story/en/item/46803/icode/>

⁶ 30 gewassen voorzien momenteel in 95% van de menselijke voedselenergiebehoefte, waarvan 4 (aardappels, rijst, tarwe en mais) verantwoordelijk zijn voor 60% van onze energie-inname. Zie FAO:

<https://www.fao.org/agriculture/crops/thematic-sitemap/theme/compendium/tools-guidelines/what-is-agricultural-biodiversity/en/>

⁷ Zowel qua gewasdiversiteit als wilde planten en dieren. Zie Ricciardi et al., 2021:

<https://www.nature.com/articles/s41893-021-00699-2>

⁸ Zie o.a. de Jonge et al., 2021, Advances in the Registration of Farmers' Varieties: Four Cases from the Global South: <https://sdhsprogram.org/document/advances-in-the-registration-of-farmers-varieties-four-cases-from-the-global-south-agronomy-11-november-2021/>

calorierijke bulkgewassen, al dan niet voor export. Landbouwendicatie en subsidies zijn ook hierop ingericht. Door educatiefaciliteiten zoals farmer field schools te ondersteunen kunnen overheden bijdragen aan de productie en distributie van een diverser palet aan lokaal ontwikkelde en geteelde gewassen, die niet alleen de soortendiversiteit, maar ook de lokale voedsel- en voedingszekerheid ten goede komt⁹. Landbouwsubsidies en -beleid zouden ook explicieter moeten worden aangewend om (markten voor) gewassen en teeltmethoden die de lokale (agro)biodiversiteit in stand houden en verbeteren, te promoten.

- c. **Versterk de positie van vrouwen.** De sterke afname in biodiversiteit heeft een negatieve impact op het klimaat en leidt steeds vaker tot ondervoeding en honger. Bestaande ongelijkheden, inclusief genderongelijkheid, worden door gerelateerde klimaat-, voedsel-, COVID- en biodiversiteitscrises uitvergroot. Vrouwen ontberen veelal landrechten en hebben moeilijker toegang tot onderwijs en training, financiering en markten. In beleid en besluitvormingsprocessen worden zij vaak niet betrokken. Ook worden zij harder getroffen door klimaatverandering, het verdringen van de lokale voedsellandbouw door de industriële (export)landbouw en honger. Vrouwen spelen daarentegen een belangrijke rol in de lokale voedselvoorziening en hebben vaak een grote traditionele kennis van lokale (agro)biodiversiteit. Het nieuwe VN biodiversiteitsplan dient hier rekening mee te houden en de positie van vrouwen te versterken. Het verdrag voor de rechten van kleinschalige boeren en boerinnen en andere mensen die in rurale gebieden werken ([UNDROP](#)¹⁰) kan hierbij als leidraad dienen. Vrouwen en lokale gemeenschappen dienen de rechtvaardige transitie naar agro-ecologie¹¹ gebaseerd op een hoge (agro)biodiversiteit te leiden lokaal, nationaal en internationaal^{12 13}.

2. Verbeter de bescherming van inheemse volken en lokale gemeenschappen en hun rechten

Inheemse gemeenschappen spelen van oudsher een belangrijke rol in het beschermen en versterken van biodiversiteit. Zo zijn ze verantwoordelijk voor het instandhouden van zo'n 80% van de nog overgebleven biodiversiteit, op ongeveer een kwart van het totale wereldwijde landoppervlakte¹⁴. Het in harmonie leven met en beschermen van de natuurlijke omgeving is een wezenlijk onderdeel van veel inheemse culturen, waarin voorouderlijke en traditionele kennis een belangrijke rol speelt. Het feit dat biodiversiteit in een aanzienlijk langzamer tempo achteruit gaat in door inheemse volken beheerde gebieden dan elders, is kenmerkend. De achteruitgang van biodiversiteit kan zodoende niet los worden gezien van de teloorgang en marginalisering van inheemse culturen. Dit moet duidelijker worden geadresseerd, ook in de vorming van het nieuwe VN biodiversiteitsplan. Ondanks internationale afspraken ([ILO 169](#)), adviesorganen (United Nations Permanent Forum on Indigenous Issues ([UNFPII](#))) en verdragen (UN Declaration on the Rights of Indigenous Peoples ([UNDRIP](#))), zijn inheemse gemeenschappen bovengemiddeld vaak arm, hebben slechtere toegang tot onderwijs en gezondheidszorg¹⁵ en worden hun leiders steeds vaker vermoord als zij

⁹ Zie bijvoorbeeld de Steenhuijsen Piters et al. 2021: Global scoping study on fruits and vegetables: results from literature and data analysis.

<https://www.wur.nl/nl/Publicatie-details.htm?publicationId=publication-way-353837393234>

¹⁰ De United Nations Declaration on the Rights of Peasants and Other People Working in Rural Areas

¹¹ <https://actionaid.nl/2021/01/12/de-kracht-van-agro-ecologie/>

¹² <https://actionaid.nl/wp-content/uploads/2021/12/1635779670.pdf>

¹³ <https://actionaid.nl/2020/05/22/de-strijd-voor-het-behoud-van-biodiversiteit-is-urgenter-dan-ooit/>

¹⁴ Zie o.a. Wereldbank: <https://www.worldbank.org/en/topic/indigenouspeoples#1>

¹⁵ Zie oa IWGIA, 2020: https://iwgia.org/images/yearbook/2020/IWGIA_The_Indigenous_World_2020.pdf

opkomen voor hun (land)rechten¹⁶. Grootschalige exploitatie van natuurlijke hulpbronnen, industriële landbouw en infrastructuurprojecten hebben talloze inheemse volken van hun voorouderlijk land verdreven. Concrete aandachtspunten die de Nederlandse regering internationaal kan bepleiten zijn:

- a. **Verwijs naar (implementatie en handhaving van) bestaande internationale afspraken over de rechten van inheemse gemeenschappen.** Het waarborgen en beschermen van de rechten van inheemse mensen kan worden versterkt door de nieuwe VN biodiversiteitsstrategie te toetsen aan, en expliciet te laten verwijzen naar bovengenoemde internationale afspraken en verdragen.
- b. **Borg en bescherm landrechten voor inheemse volken, lokale gemeenschappen en kleinschalige voedselproducenten.** Te vaak worden landrechten van inheemse of andere lokale (boeren)gemeenschappen geschonden. (Westerse) overheden moeten hun internationaal opererende bedrijven verantwoordelijk houden door bindende regelgeving in te voeren voor internationaal ondernemen waarin het respecteren van landrechten wordt opgenomen. De vrijwillige richtlijnen omtrent duurzaam beheer van land van de FAO¹⁷(VGGTs) moeten hierin leidend zijn. In wetgeving dient expliciet aandacht te zijn voor landrechten voor veehouders, vrouwen, jongeren, etc. net als voor customary rights, tenure rights, user rights en andere specifieke rechten zoals uitgelegd in de VGGTs. Daarnaast kunnen overheden ook pleiten voor het opnemen van het respecteren van landrechten (wederom gebaseerd op de VGGTs) in de [OESO-richtlijnen](#).
- c. **Verbeter inclusie- en participatie van inheemse volken en lokale gemeenschappen in besluitvormingsprocessen.** Inheemse volken en lokale (boeren)gemeenschappen krijgen bovengemiddeld vaak te maken met grootschalige ontwikkelingsprojecten, maar genieten er maar zelden de voordelen van, meestal omdat hun stem niet voldoende wordt meegenomen in besluitvormingsprocessen. Directe en betekenisvolle betrokkenheid van deze groepen in alle relevante besluitvormingsprocessen op lokaal, nationaal en internationaal niveau is een vereiste om hen in staat te stellen land en biodiversiteit effectief te beheren. In de Kamerbrief schrijft de minister dat Nederland het van belang vindt dat zoveel mogelijk partijen bij een nieuw strategisch raamwerk worden betrokken. De Nederlandse overheid moet ervoor zorgen dat inheemse en lokale bevolkingsgroepen op een actieve en betekenisvolle manier worden meegenomen in het besluitvormingsproces en uitvoering van het raamwerk en de nationale plannen die daaruit volgen en dat zij hiertoe afdoende (financiële) steun ontvangen.

3. Omarm agroecologie als aanvliegroute voor een veerkrachtig en gezond voedselsysteem

---

¹⁶ In 2020 werden er volgens Global Witness 227 milieu- en landrechtenactivisten vermoord, waarvan 1/3 leiders van inheemse gemeenschappen: <https://www.bbc.com/news/science-environment-58508001>

¹⁷ De Voluntary guidelines on the responsible governance of tenure of land, fisheries and forests in the context of national food security (FAO, 2014) <https://www.fao.org/cfs/policy-products/vgg/en/>

Het is evident dat de ecologische en sociale voetafdruk van ons voedselsysteem¹⁸ omlaag moet, en dat we productiemethoden die mét, in plaats van tegen de natuur werken moeten omarmen en promoten. Wij roepen Nederland op om de concrete doelstelling in het Global Biodiversity Framework om de voetafdruk van voedselproductie en -consumptie te halveren in 2030, te steunen. Het promoten van agroecologische¹⁹ principes is een belangrijke sleutel in het behalen van deze doelstelling. Het VN biodiversiteitsplan moet deze 10 principes - waaronder systeemveerkracht, circulariteit, synergie, hergebruik van reststromen, gewasdiversificatie en het aanwenden van lokale en inheemse kennis - actief omarmen en uitdragen. Het Ministerie van LNV heeft, als resultaat van de UN Food Systems Summit (FSS) in september 2021 de intentie uitgesproken zich aan te sluiten bij [de Coalition on Agroecology and Regenerative Agriculture](#). Formele toetreding tot deze Coalitie, en een actieve inzet op basis van de Nederlandse rol in het mondiale voedselsysteem is een mooie eerste stap in de erkenning van agroecologie als belangrijke stapsteen voor een duurzaam voedselsysteem. Bij de verdere onderhandelingen over het nieuwe VN biodiversiteitsplan moet Nederland actief de integratie en toepassingen van deze principes in de relevante CBD targets bepleiten, ten einde de achteruitgang van de wereldwijde biodiversiteit te keren.

4. Bepleit noodzaak van regulering van de financiële sector op het gebied van biodiversiteit

Tot slot is het belangrijk om de rol van de financiële sector hierin te belichten. Veel van de bedrijven waar banken, verzekeraars en pensioenfondsen in beleggen zijn direct of indirect afhankelijk van biodiversiteit en ecosysteemdiensten. De Nederlandse Bank en het Planbureau voor de Leefomgeving publiceerden in juni 2020 het rapport 'Indebted to Nature – Exploring biodiversity risks for the Dutch Financial Sector'²⁰. In dit rapport laat de toezichthouder zien hoe de relatie tussen de Nederlandse financiële sector en het verlies van en schade aan biodiversiteit eruit ziet en welke reputatie- en transitierisico's dit met zich meebrengt voor beleggers en financiers. Zo beleggen Nederlandse banken, verzekeraars en pensioenfondsen voor 97 miljard in bedrijven die betrokken zijn bij ernstige milieumisstanden. Daarnaast laat het DNB-PBL rapport zien dat 36% van de onderzochte portefeuilles bij Nederlandse banken, verzekeraars en pensioenfondsen, middels haar beleggingen of investeringen, sterk tot zeer sterk afhankelijk zijn van de door biodiversiteit geleverde ecosysteemdiensten zoals hout, bestuiving of bodemvruchtbaarheid²¹. DNB stelt dat financiële instellingen werk moeten maken van het identificeren van de risico's die gepaard gaan met biodiversiteitsverlies voor hun portfolio. In toenemende mate overlappen financiële en maatschappelijke risico's, zo laat ook het DNB-PBL rapport zien. Het is voor bedrijven en financiële instellingen belangrijk dat de Nederlandse regering sterk leiderschap toont op biodiversiteit. In het nieuwe GBF zou de link met de financiële sector ook duidelijk moeten worden gelegd.

---

¹⁸ Volgens Crippa, et al, 2021 zijn voedselsystemen verantwoordelijk voor 30% van de wereldwijde broeikasgasuitstoot (<https://www.nature.com/articles/s43016-021-00225-9>). De landbouw is wereldwijd verantwoordelijk voor 70% van het zoetwatergebruik (https://knowledge4policy.ec.europa.eu/publication/water-food-systems-nutrition_en); voor 80% van de ontbossing (<https://www.gov.uk/government/publications/final-report-the-economics-of-biodiversity-the-dasgupta-review>) en en voor 70% van het biodiversiteitsverlies op land (ibid).

¹⁹ Zie FAO, 2018 voor een overzicht van de FAO 10 elements of agroecology:

<https://www.fao.org/3/I9021EN/i9021en.pdf>

²⁰ <https://www.dnb.nl/en/actueel/dnb/dnbulletin-2020/indebted-to-nature/>

²¹ <https://www.dnb.nl/actueel/algemeen-nieuws/dnbulletin-2020/biodiversiteit-en-de-financiele-sector-een-kruisbesluiting/>

Aanpakken van biodiversiteitsverlies in samenhang met andere grote uitdagingen

Als laatste wijzen wij graag op het volgende: wereldwijde klimaatverandering, afname in biodiversiteit en toenemende sociaaleconomische en genderongelijkheid zijn intrinsiek met elkaar verbonden²². Het oplossen van deze urgente uitdagingen moet daarom in samenhang gebeuren. Deze noodzaak tot coherentie van beleid moet Nederland in de totstandkoming van het nieuwe GBF ook aankaarten als voorwaarde voor een effectief en succesvol raamwerk om verder biodiversiteitsverlies tegen te gaan.

Een fundamentele verandering is nodig. Nieuw leiderschap, nieuwe perspectieven en nieuwe kennis zijn hard nodig. Nederland kan hierin een cruciale rol spelen. De Nederlandse overheid toont al jaren leiderschap door o.a. vrouwenrechten en gendergelijkheid centraal te stellen in het Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerkingsbeleid. Nederland is internationaal een belangrijke en succesvolle pleitbezorger voor klimaat- en biodiversiteitsbeleid met specifieke aandacht voor gender, bijvoorbeeld binnen het Green Climate Fund ([GCF](#)). Nederland heeft het geld, de middelen en het trackrecord om de klimaat- en biodiversiteitscrisis op een integrale en inclusieve manier aan te pakken. Zodoende moeten er ook voldoende middelen worden uitgetrokken om ontwikkelende landen te ondersteunen in het beschermen en versterken van de biodiversiteit. Door bovenstaande punten te omarmen en te bepleiten kan Nederland de realisatie van een stevig en richtinggevend mondiaal strategisch raamwerk voor het behoud en versterken van biodiversiteit dichterbij brengen.

---

²²Zie ook <https://actionaid.nl/wp-content/uploads/2021/12/1635779670.pdf>